ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 29.9.2026 г.
COM(2026) 511 final

# СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА

**в съответствие с член 395 от Директива 2006/112/ЕО на Съвета**

## 1. КОНТЕКСТ

Съгласно член 395 от Директива 2006/112/ЕО на Съвета от 28 ноември 2006 г. относно общата система на данъка върху добавената стойност[1] („Директивата за ДДС“) Съветът, като действа с единодушие по предложение на Комисията, може да разреши на всяка държава членка да въведе специални мерки за дерогация от разпоредбите на посочената директива, за да се опрости процедурата за събиране на ДДС или да се предотвратят определени форми на отклонение от данъчно облагане или избягване на данъци. Тъй като тази процедура предвижда дерогация от общите принципи на ДДС, в съответствие със съдебната практика на Съда на Европейския съюз посочените в член 395 от Директивата за ДДС национални мерки за дерогация, които са разрешени „с цел опростяване на процедурата за облагане с данъка или предотвратяване на определени форми на отклонение от данъчно облагане и избягване на данъци“, трябва да се тълкуват стриктно и освен това трябва да са необходими и подходящи за постигането на преследваната с тях специфична цел и да засягат във възможно най-малка степен целите и принципите на Директивата за ДДС[2].

С писмо, заведено в Комисията на 28 май 2026 г., Латвия поиска разрешение за допълнително удължаване на срока на разрешението да прилага, чрез дерогация от член 193 от Директивата за ДДС, на механизма за обратно начисляване по отношение на доставката на дървен материал или предоставянето на свързани с него услуги, първоначално предоставено на 1 май 2004 г. при присъединяването на Латвия към Съюза и удължено с Решение № 2006/42/ЕО на Съвета през 2006 г., след което удължено още шест пъти, последно до 31 декември 2026 г. с Решение за изпълнение (ЕС) 2024/3207 на Съвета.

В съответствие с член 395, параграф 2 от Директивата за ДДС с писмо от 21 август 2026 г. Комисията осведоми останалите държави членки за отправеното от Латвия искане. С писмо от 25 август 2026 г. Комисията уведоми Латвия, че разполага с цялата необходима информация за разглеждане на искането.

## 2. ИСКАНЕТО

По силата на член 395 от Директивата за ДДС Латвия иска Съветът, като действа по предложение на Комисията, да удължи срока на прилагане на специалната мярка за дерогация от член 193 от Директивата за ДДС по отношение на прилагането на механизма за обратно начисляване във връзка с доставките на дървен материал или предоставянето на свързани с него услуги.

Съгласно член 193 от Директивата за ДДС като общо правило ДДС се заплаща на данъчните органи от данъчно задълженото лице, което доставя стоките или услугите. Целта на механизма за обратно начисляване е това задължение да се прехвърли върху данъчно задълженото лице, което получава доставките, за да се избегне възможността доставчикът да изчезне с получения ДДС (измама с липсващ търговец).

[1] ОВ L 347, 11.12.2006 г., стр. 1.

[2] Вж. решение от 27 януари 2011 г., *Vandoorne*, C-489/09, EU:C:2011:33, т. 27.

Дерогацията беше първоначално предоставена на Латвия съгласно Акта за присъединяване от 2003 г.[3], глава 7, точка 1, буква б) от приложение VIII в срок до 30 април 2005 г. и впоследствие беше удължена за първи път до 31 декември 2009 г. с Решение № 2006/42/ЕО на Съвета от 24 януари 2006 г.[4] във връзка с член 21 от Шеста директива 77/388/ЕИО на Съвета. Впоследствие, чрез дерогация от член 193 от Директивата за ДДС, специалната мярка беше разрешена до 31 декември 2012 г. с Решение за изпълнение 2009/1008/ЕС на Съвета от 7 декември 2009 г.[5], преди да бъде удължена още пет пъти с решения за изпълнение 2013/55/ЕС от 22 януари 2013 г.[6], (ЕС) 2015/2396 от 10 декември 2015 г.[7], (ЕС) 2018/2006 от 11 декември 2018 г.[8], (ЕС) 2022/81 от 18 януари 2022 г.[9] на Съвета, и последно с Решение за изпълнение (ЕС) 2024/3207 на Съвета от 12 декември 2024 г.[10], с което тя беше удължена до 31 декември 2026 г. Поради това специалната мярка се прилага без прекъсване от над две десетилетия и вече е удължавана седем пъти.

## 3. СТАНОВИЩЕ НА КОМИСИЯТА

Когато Комисията получава искания по член 395 от Директивата за ДДС, тя ги разглежда с цел да се увери дали са изпълнени основните условия за предоставянето на дерогация, т.е. дали с предложената специална мярка се опростяват процедурите за данъчно задължените лица и/или за данъчната

[3] Акт относно условията на присъединяването на Чешката република, Република Естония, Република Кипър, Република Латвия, Република Литва, Република Унгария, Република Малта, Република Полша, Република Словения и Словашката република и промените в учредителните договори на Европейския съюз, приложение VIII, глава 7, точка 1, буква б), ОВ L 236, 23.9.2003 г., стр. 33.

[4] Решение 2006/42/ЕО на Съвета от 24 януари 2006 г. за предоставяне на разрешение на Латвия да удължи срока на прилагане на мярка за дерогация от член 21 от Шестата директива 77/388/ЕИО на Съвета относно хармонизирането на законодателствата на държавите членки относно данъците върху оборота, ОВ L 25, 28.1.2006 г., стр. 31.

[5] Решение за изпълнение 2009/1008/ЕС на Съвета от 7 декември 2009 г. за предоставяне на разрешение на Република Латвия да удължи срока на прилагането на мярка за дерогация от член 193 от Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност, ОВ L 347, 24.12.2009 г., стр. 30.

[6] Решение за изпълнение 2013/55/ЕС на Съвета от 22 януари 2013 г. за изменение на Решение 2009/1008/ЕС, с което се разрешава на Република Латвия да удължи срока на прилагане на мярка за дерогация от член 193 от Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност, ОВ L 22, 25.1.2013 г., стр. 16.

[7] Решение за изпълнение (ЕС) 2015/2396 на Съвета от 10 декември 2015 г. за изменение на Решение за изпълнение 2009/1008/ЕС за предоставяне на разрешение на Република Латвия да удължи срока на прилагането на мярка за дерогация от член 193 от Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност, ОВ L 332, 18.12.2015 г., стр. 142.

[8] Решение за изпълнение (ЕС) 2018/2006 на Съвета от 11 декември 2018 г. за изменение на Решение за изпълнение 2009/1008/ЕС за предоставяне на разрешение на Република Латвия да удължи срока на прилагането на мярка за дерогация от член 193 от Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност, ОВ L 322, 18.12.2018 г., стр. 20.

[9] Решение за изпълнение (ЕС) 2022/81 на Съвета от 18 януари 2022 г. за изменение на Решение за изпълнение 2009/1008/ЕС за предоставяне на разрешение на Република Латвия да удължи срока на прилагането на мярка за дерогация от член 193 от Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност, ОВ L 13, 20.1.2022 г., стр. 49.

[10] Решение за изпълнение (ЕС) 2024/3207 на Съвета от 12 декември 2024 г. за изменение на Решение за изпълнение 2009/1008/ЕС за предоставяне на разрешение на Република Латвия да удължи срока на прилагането на мярка за дерогация от член 193 от Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност, ОВ L, 23.12.2024 г.

администрация, както и дали с предложението се предотвратяват определени форми на отклонение от данъчно облагане или избягване на данъци. В този смисъл подходът на Комисията винаги е бил ограничаващ и предпазлив и целящ да гарантира, че дерогациите не накърняват действието на общата система на ДДС, ограничени са по своя обхват и времетраене и са действително необходими и съизмерими с целта. Следователно всяка дерогация от системата за плащане на части може да се използва само в краен случай с ограничено времетраене и трябва да дава гаранции за своята необходимост и изключителен характер.

Като се има предвид, че мярката е била прилагана в течение на над две десетилетия, Комисията е на мнение, че Латвия е разполагала с достатъчно време да въведе конвенционални мерки, неизискващи дерогация от Директивата за ДДС, за контрол на сектора на дървения материал, обхващащ материални стоки в сравнително големи обеми, които би следвало да създадат възможност за извършване на подходящи ревизии и последващи действия.

Освен това на Латвия беше напомнено да предприеме подходящи мерки за борба с измамите, и по-конкретно:

в съображение 5 от Решение за изпълнение (ЕС) 2024/3207 на Съвета, с което беше предоставено удължаването, което понастоящем е в сила, се припомня, че „*[n]о начало специалните мерки се разрешават за ограничен период, за да може да се прецени дали тези специални мерки са подходящи и ефективни. Специалните мерки осигуряват на държавите членки достатъчно време за въвеждане на други конвенционални мерки на национално равнище за контрол върху движението на материали, плащането на ДДС и спазването на правилата от данъчно задължените лица, което би следвало да разреши съответния проблем до изтичането на срока на специалната мярка и така да направи удължаването на срока ѝ излишно. Специална мярка, която разрешава използването на механизма за обратно начисляване се разрешава само по изключение за конкретни области с повече измами и до нея се прибягва в краен случай*.“

В съображение 6 от това решение беше посочено, че „*[...] преди изтичането на срока на действие на специалната мярка съгласно настоящото решение за изпълнение, Латвия следва да прилага други конвенционални мерки за намаляване и предотвратяване на измамите с ДДС в търговията с дървен материал, така че да не е необходимо допълнително удължаване на срока на действието на специалната мярка.*“

В представеното от Латвия искане не се посочват нови конвенционални мерки, въведени след приемането на Решение (ЕС) 2024/3207. Латвия заявява, че се работи за засилване на вече въведените мерки, и изразява намерение да се върне към стандартния режим на ДДС в сектора на дървения материал „по план и в разумен срок“, без да уточнява този срок или да представя измерими резултати. Тя също така посочва продължаващото използване на вече съществуваща система за рейтинг на предприятия, управлявана от нейната данъчна администрация.

Въпреки това Латвия твърди, че следва да бъде предоставено допълнително удължаване, като се позовава по-специално на решението на Латвийския парламент (Saeima) да отложи влизането в сила на задължителното електронно фактуриране между предприятията от 1 януари 2026 г. за 1 януари 2028 г., което тя описва като достатъчна причина за продължаване на механизма за обратно начисляване. Тъй като отлагането на електронното фактуриране на национално равнище е решение по избор на Латвия, а не ограничение, наложено от правото на Съюза, само по себе си то не може да обоснове допълнителна дерогация на равнището на Съюза съгласно член 395.

Освен това по отношение на Литва и Румъния, които разполагаха със сходни дерогации за сектора на дървения материал съответно съгласно решения за изпълнение (ЕС) 2018/1920 и (ЕС) 2023/218 на Съвета, срокът на действие на тези мерки не беше удължен след 2021 г. и 2025 г. при прилагане на същите условия съгласно член 395 от Директивата за ДДС.

С оглед на гореизложеното и като се има предвид, че Комисията уведоми Латвия още през 2024 г. за необходимостта от прилагане на конвенционални мерки , и като се отчита, че специалната мярка е в сила от 2004 г., а срокът ѝ на действие е удължаван седем пъти, съответно през 2006 г., 2009 г., 2013 г., 2015 г., 2018 г., 2022 г. и 2024 г., предоставянето на ново удължаване вече не може да бъде оправдано.

## 4. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на горепосочените доводи Комисията отхвърля отправеното от Латвия искане.